

TOMASZ BUTKIEWICZ

PAP SŁUPSK¹

UWARUNKOWANIA DZIEJOWE ZJAZDU GNEŹNIEŃSKIEGO W 1000 ROKU

Europa przełomu pierwszego i drugiego tysiąclecia była sceną istotnych przemian oraz dążeń politycznych opartych na fundamencie chrześcijaństwa. Na tych właśnie podstawach wielu władców ówczesnej Europy budowało zręby samostanności swoich państw. W takim duchu organizowane było państwo Karola Wielkiego, wskrzesiciela Imperium Rzymskiego na Zachodzie. Idea restauracji uniwersalnego Cesarstwa odżyła na nowo wśród władców z dynastii saskiej. Chrześcijaństwo tamtej doby bliższe było wyrachowanej strategii, niż duchowego przeistoczenia. Strategia ta jednała narody zrzeszone w imperialnych dążeniach, których suwerenami byli cesarz i papież. Pomimo różnic językowo-kulturowych, chrześcijaństwo stawało się środkiem dochodzenia do wspólnoty politycznej. Charyzma wiary pełniła także funkcje zespalające, była jednak bardziej narzędziem niż celem. Nie można oczywiście mówić o wspólnocie w dzisiejszym rozumieniu. To głównie cel rządzących i żądnych władzy wspólnotę tą reprezentował. W ramach chrześcijańskiej wspólnoty można było odtworzyć sens funkcjonalności Imperium Rzymskiego. Z przykrością trzeba też stwierdzić, że owe zespolenie osiągnięte było przemocą w imię Chrystusa i z Chrystusem na ustach. W imię jedności chrześcijan przelewano krew wielu niewinnych, tworząc tym samym podstawy apodyktycznej władzy. W takiej Europie przypadło pierwszym Piastom tworzyć zręby państwowości Polan.

Zdając sobie znakomicie sprawę z sytuacji politycznej własnego państwa, tkwiącego w pogańskiej wierze, Mieszko I musiał dokonać wyboru formy zależności zewnętrznej. Alternatywę stanowiły: chrześcijaństwo i zależność lenna lub próba obrony tradycyjnej wiary i realna wizja podboju. Jego syn Bolesław Chrobry stanął przed znacznie łatwiejszym wyborem. Odmiennosc jego sytuacji polegała na akceptacji wcześniejszych decyzji ojca. Zgodnie z myślą Mieszka dążył do utrzymania samostnej niezawisłości. Celem jego polityki było umocnienie państwowości Polan i dynastii Piastów na arenie chrześcijańskiej Europy. Istotnym ułatwieniem była idea

---

¹ Student IV roku historii. Seminarium magisterskie prof. zw. dr hab. Jerzego Hauzińskiego (red.)